

Dreptul

9 771 857 318 501

ISSN 1857-3185

VINERI

15 octombrie

2010

Anul IX

nr. 38 (345)

8 pagini – 2,50 lei

Săptămînal juridic

E-mail: dreptul_pravo@yahoo.com

19 octombrie –
Ziua Juristului

pag. 2

Profesia de jurist
rămîne a fi una dintre
cele mai prestigioase

pag. 4-5

Drepturile și obligațiile
deținătorilor
de terenuri

pag. 6

A sluji legii înseamnă a apăra demnitatea umană

Gheorghe AVORNIC,
doctor habilitat în drept,
profesor universitar,
decan al Facultății
de Drept a USM,
președinte al Consiliului
de administrație al UJM

Stimați Juriști,

Trăim neîndoielnic într-o lume a cărei configurație se schimbă neconținut. Astăzi, mai pregnant decît oricînd, dinamismul și complexitatea societății necesită implicarea stringentă a aceluia factor generator de echilibru în relațiile interumane. Indubitabil, nu putem renega în acest sens, puterea Justiției ca sistem plurivalent, menit să reglementeze prin lege interconexiunile dintre cetățeni, putere și realitatea socială. Or, prin stabilirea adevărului judiciar, legea plasează în mod direct

umanitatea în registrul civilizației universale, în care respectarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului constituie o indispensabilitate – dezi-derat fără de care, edificarea unei societăți moderne și democratice ar fi de neconceput.

Însuși conceptul de justiție ar fi imposibil fără acei promotori care-i asigură viabilitatea – Juriștii. De altfel, acești protectori și garanți ai demnității umane, pentru care afirmarea idealurilor dreptății și echității va rămîne crezul în viață, au onorabila datorie de a demonstra că sînt veritabile modele pentru felul în care întregul sistem social răspunde intemperilor timpului, în beneficiul cetățeanului. Anume juristul, prin prisma personalității și a demnității sale, creează justiției acel climat transparent, echidistant și eficient pornind de la supremația legii și valoarea umană, oferind cele mai optime soluții și instrumente în lupta cu

incertitudinile impuse de realitatea devorantă a acestui nou mileniu, ca în final, noi toți să ne simțim protejați.

Stimați colegi, ca în fiecare an, splendida toamnă ne-a pășit meleagul. A venit, dar de această dată parcă și mai frumoasă și mai bogată, aducîndu-ne belșug din plin. Și nu poate să existe o atmosferă mai feerică care să amintească că în preajmă e Ziua Juristului – ziua profesională a celor care stau la straja ordinii și înțelpciunii, asigurînd respectarea drepturilor cetățenilor indiferent de statutul lor.

Trebuie să remarc faptul că instituirea acestei sărbători nu se datorează narcisismului exagerat vizavi de importanța unei nobile profesii, ci este dictată de reflectarea mai profundă asupra imensei responsabilități ce le revine oamenilor legii într-o lume a provocărilor. Consemnarea acestei sărbători marchează recunoașterea rolului

și valorii puterii judecătorești, ale partenerilor justiției, ale tuturor oamenilor legii în sistemul unei societăți cu o democrație ascendentă.

În pofida tuturor impedimentelor existente, sînt ferm convins că responsabilitatea, rigoarea, conduita ireproșabilă, buna credință și dragostea față de oameni – cîteva dintre calitățile ce ni le imprimă apartenența la sistemul de elită din care facem parte, ne oferă premise reale de a recîștiga ceea ce este chintesența justiției – încrederea cetățeanului de rînd în sistemul justiției naționale. Fiecare om merită o justiție nepărtinitoare, întemeiată pe adevăr, iar datoria noastră este să i-o oferim. A sluji cu credință nobilei idei de justiție înseamnă mai întîi de toate a apăra demnitatea omului, a pune mai presus de orice valoarea lui, legalitatea și echitatea socială.

Acum ni se oferă șansa să producem

ANUNȚ

La 16 octombrie 2010, începînd cu ora 10.00, în incinta Palatului Republicii din Chișinău, va avea loc o ședință festivă, dedicată Zilei Juristului.

Dintre oaspeții de onoare fac parte personalități din conducerea de vîrf a statului, precum și nume marcante din justiția națională.

Organizator:

Uniunea Juriștilor în parteneriat
cu Ministerul Justiției din Republica Moldova

schimbarea, să dovedim că luptăm cu ardoare pentru același scop – plasarea puterii judecătorești în sistemul celor mai majore valori ale societății, protejînd prin aceasta statutul, idealurile și prestigiul profesiei de jurist.

Mult stimați colegi, Ziua profesională a Juristului îmi oferă plăcutul prilej de a vă adresa cele mai sincere mulțumiri pentru efortul calificat și plin de abnegație, depus întru îmbunătățirea imagi-

nii acestui stat, să nu vă părăsească nicicînd dorința de a lupta împotriva injustiției, astfel încît fiecare cetățean să aibă certitudinea că își va obține dreptatea aici, acasă.

Mulți ani vouă celor care vegheați asupra respectării și promovării drepturilor noastre. Vă doresc să aveți parte de multă sănătate, optimism, realizări remarcabile în plan personal și de cele mai frumoase performanțe în plan profesional!

Începe ziua cu DREPTUL!

◆ Mesaje de felicitare

19 octombrie – Ziua Juristului

Stimați Juriști,

Sincere și cordiale felicitări și urări de bine cu prilejul sărbătorii Dumneavoastră profesionale – **Ziua Juristului**, marcată de societate în semn de înaltă recunoștință și grațitudine pentru activitatea celor care contribuie la ocrotirea valorilor fundamentale ale societății în

spiritul dreptății și adevărului, pentru edificarea unui stat de drept.

Îmi exprim convingerea că și în continuare veți promova în activitatea Dumneavoastră valorile general-umane supreme, principiile legalității și echității sociale, prin exercitarea actului de justiție și apărarea demnității omului, a drepturilor și libertăților lui fundamentale. Toate acestea nu pot fi realizate prin declarații și intenții, dar numai prin eforturile tuturor celor dăruți în egală măsură ideii de justiție.

Domeniul judiciar, prin importanța și prestația lui, privit ca un sistem de elită, capătă un rol din ce în ce mai proeminent în societate. În actualul context, de aspirație spre integrarea europeană, consider că fiecare dintre profesiiile din domeniul juridic are un rol determinant în buna funcționare a mecanismului serviciului de justiție. Edificarea Republicii Moldova ca stat de drept, ajustarea legislației naționale la cele mai înalte standarde internaționale, dezvoltarea în continuare a statului, ar fi imposibilă fără ajutorul juriștilor cu adevărat profesioniști.

Justiția nu este o chestiune abstractă, un pretext pentru dezbateri teoretice sau polemici tehnice. Dimpotrivă, ea trebuie să fie o prezență cotidiană, benefică pentru progresul societății. Oamenii pot suporta sărăcia, frigul și chiar foamea, dar nimeni nu suportă nedreptatea și fărădelegea. De aceea, Justiția reprezintă o cerință concretă, pe care Dumneavoastră aveți datoria să o realizați.

Dragi colegi juriști, Vă doresc multă sănătate, bunăstare, fericire, noi succese și realizări remarcabile în nobila Dumneavoastră activitate de asigurare a supremației legii.

Cu deosebit respect,

Mihai GHIMPU,
Președintele Parlamentului,
Președinte interimar al Republicii Moldova

La 19 octombrie comunitatea juriștilor din Republica Moldova va celebra sărbătoarea profesională – „Ziua Juristului”

Încă în secolul XII, filosoful și matematicianul francez Blaise Pascal spunea că „Dreptatea fără putere e neputincioasă, iar puterea fără dreptate e tiranică”. Această metaforă este extrem de actuală și timpurilor pe care le

trăim astăzi.

Cei care profesază dreptul au o sarcină și o responsabilitate dublă în fața societății pentru echilibrul care trebuie să existe între putere și dreptate. Prestația morală și profesională a juriștilor reprezintă în sine acel element care dă conținut actului de justiție, noțiunilor de legalitate și stat de drept.

Cu ocazia sărbătorii profesionale **Ziua Juristului**, vreau să-i felicit pe toți cei care au îmbrățișat această frumoasă și responsabilă profesiune – judecători, avocați, procurori, notari, executori judecătorești, studenți de la facultățile de drept, funcționari din administrație și cadre universitare.

Le urez tuturor juriștilor să fie principali și consecvenți în activitatea importantă și responsabilă pe care o desfășoară. Vă îndemn să folosiți toate cunoștințele și calificarea pe care o aveți pentru edificarea în Republica Moldova a unei societăți deschise, guvernate de dreptate și adevăr.

Cu cele mai sincere considerațiuni,
Alexandru TĂNASE,
Ministru al Justiției

Stimați Juriști,

Ziua Juristului este un prilej deosebit de a ne exprima sentimentul de solidaritate și considerațiune față de toți acei care au îmbrățișat această profesie, indiferent de domeniul în care activează, acționând competent, cu dăruire de sine și responsabilitate.

A fi jurist – înseamnă a face dreptate. Iată de ce societatea așteaptă și apreciază în primul rând faptele noastre în exercițiul funcțiunii, bazate exclusiv pe cunoașterea profundă și aplicarea corectă a legii, pe erudiție, perseverență și comportament exemplar pretutindeni. Juriștii sînt acei care promovează dreptul și cultura dreptului, apără drepturile și libertățile ființei umane.

Un rol aparte în această operă le revine judecătorilor. Asigurarea conform buchiei legii, a intereselor legitime ale fiecărui cetățean în parte, dar și a celor generale, comune tuturor membrilor societății, este chintesenta existenței justiției. Or, puterii judecătorești îi revin atribuții primordiale privind garantarea bunei funcționări a tuturor mecanismelor statului. De aici și marea responsabilitate a magistraților, consolidată pe principiile independenței, inamovibilității, imparțialității, răspunderii personale și disciplinei.

Consiliul Superior al Magistraturii felicită călduros juriștii și în special judecătorii cu ocazia acestei frumoase sărbători profesionale, dorind tuturor sănătate, fericire, bunăstare, cât mai multe fapte bune și respectul meritat al societății.

Transmitem urările și sentimentele noastre de admirație și mulțumire veteranilor justiției, celor care prin munca în cunoștință de cauză, prin profesionalismul și exemplul propriu au contribuit la formarea și consolidarea sistemului judecătorec în Republica Moldova, promovînd și înrădăcinînd consecvent principiile europene ale statului de drept.

Cuvinte de profundă recunoștință adresăm și colaboratorilor instanțelor judecătorești, fără aportul cărora ar fi imposibilă înfăptuirea justiției de înaltă calitate.

Felicitînd toți juriștii cu prilejul sărbătorii profesionale, Consiliul Superior al Magistraturii își exprimă speranța că prin acțiunile de zi cu zi, acolo unde se vor afla, dinșii vor da dovadă de promotori adevărați, de luptători înțelepți pentru afirmarea supremației legii în țara noastră.

Este scopul nobil și calea sigură care ne unește pe toți.

Dumitru VISTERNICEAN,
Președintele Consiliului Superior al Magistraturii

Felicitări, felicitări, felicitări!

Ziua Juristului din acest an are o conotație semnificativă, oferindu-ne un prilej în plus de meditație asupra locului și rolului juristului în societate, asupra statutului, aportului și exemplului pe care le transmit exponenții acestei profesii membrilor societății. Noi sîntem primele persoane care trebuie să punem necondiționat legea și dreptatea la baza acțiunilor de apărare a drepturilor și libertăților ființelor umane, și nu în cele din urmă la baza tuturor activităților de promovare a valorilor, a celor de consolidare a sistemului judiciar și de edificare a statului de drept.

Conștientizînd acest rol și fiind sigur de efortul dezinteresat al celei mai mari părți dintre slujitorii legii, transmit și pe această cale sincere felicitări, urări de sănătate, prosperitate și-mi îndrept gîndul cel bun către colegii implicați în sistematica muncă de asigurare a supremației legii: avocați, judecători, notari, consilieri juridici, profesori și specialiști în devenire.

La mulți ani și viitor bun în profesie. **Cu înalte considerațiuni,**

Gheorghe AMIHALACHIOAIE,
președinte al Uniunii Avocaților
din Republica Moldova

Stimați Juriști,

Sînt onorat de a mă adresa, cu prilejul **Zilei Juristului** – sărbătoare care îi reunește pe juriștii din toate sferile de activitate, pentru a Vă transmite gînduri și urări de împliniri profesionale.

Prin acest eveniment simbolic, s-a creat prilejul de a marca recunoașterea cuvenită a rolului și importanței profesiei de jurist în sistemul unui stat de drept.

Astăzi, cînd orice domeniu al activității umane este ghidat de lege, iar cetățenii își pun mari speranțe în cei care sînt chemați să proclame dreptatea și adevărul, juriștii trebuie să asigure, fără nici un echivoc, realizarea acestor idealuri milenare.

E demn și onorabil să-ți dedici viața slujirii adevărului și dreptății, dar această nobilă misiune pe care ne-am asumat-o ne obligă să nu ne abatem niciodată de la buchia legii, căci numai subordonîndu-ne acestui ideal, vom putea păstra onoarea și demnitatea nepătate.

Am ferma convingere că activitatea cotidiană a oamenilor legii va stimula și în continuare dezvoltarea principiilor democratice în Moldova și va contribui, pe toate căile, la impunerea și statornicia spiritului de dreptate în toate compartimentele vieții sociale.

De aceea, în preajma sărbătorii profesionale a juriștilor, am deosebită plăcere de a adresa cordiale felicitări și sincere urări de sănătate: procurorilor, avocaților, judecătorilor, notarilor, profesorilor și studenților facultăților de drept de la instituțiile de învățămînt, tuturor celor care aspiră la profesia de jurist, precum și reprezentanților societății civile, implicați în lupta pentru asigurarea supremației legii.

Tuturor celor care s-au consacrat slujirii devotate și competente a adevărului le adresez, în nume personal, precum și al întregului Corp de Procurori al Republicii Moldova, sincere gînduri de prețuire, forțe inepuizabile și succese depline.

Cu profund respect,

Valeriu ZUBCO,
Procuror General al Republicii Moldova

Stimați Juriști,

Înscrierea **Zilei Juristului** în calendarul sărbătorilor profesionale este un semn de înaltă apreciere a rolului justiției și a aportului oamenilor legii la promovarea valorilor unei societăți democratice. În actualul context european, consider că fiecare dintre profesiiile din domeniul juridic are un rol determinant și determinat în articularea mecanismului serviciului de justiție. În

cadruul noii strategii de consolidare a sistemului judiciar, care include măsuri vizînd toate categoriile profesionale din domeniul justiției, este importantă conștientizarea necesității colaborării la atingerea unor standarde de calitate europeană pentru întărirea spațiului de libertate și justiție în Republica Moldova.

Principala finalitate a realizării acestor sarcini trebuie să fie consolidarea înaltului deziderat al supremației legii privind respectarea drepturilor și libertăților omului în conformitate cu prevederile Convenției europene pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale. Toate acestea nu pot fi realizate prin declarații și intenții, dar numai prin eforturile celor, dăruți în egală măsură nobilei idei de justiție. Îmi exprim încrederea deplină în capacitatea cadrelor de juriști de a aplica în mod profesional legea, asigurînd buna funcționare a întregului sistem instituțional din Republica Moldova.

Cu prilejul Zilei Juristului, adresez cele mai sincere felicitări și sincere gînduri de prețuire, urări de sănătate și mult succes în activitatea profesională judecătorească, executorilor judicari, procurorilor, avocaților, notarilor, consilierilor juridici, profesorilor și studenților facultăților de drept de la instituțiile de învățămînt, tuturor celor care aspiră la profesia de jurist, precum și reprezentanților societății civile, implicați în lupta pentru asigurarea supremației legii, pentru triumful dreptății și adevărului.

Cu profund respect.

Viorel CHETRARU,
director al CCCEC

Stimați Juriști,

Cu ocazia Zilei Juristului, adresez sincere felicitări judecătorilor, procurorilor, executorilor judicari, avocaților, notarilor, consilierilor juridici, profesorilor și studenților facultăților de drept, precum și celorlalte categorii de profesii din domeniul juridic.

Îmi exprim recunoștința și aprecierea profundă față de colegii, care își exercită atribuțiile cu devotament și abnegație, asigurând supremația legii și respectarea drepturilor și libertăților fundamentale. Distincția remarcabilă a profesiei de jurist constă în faptul că ea este lipsită de orice alte constrângeri, decât legea și conștiința responsabilității sociale, ceea ce implică obligativitatea ca fiecare jurist să dea dovadă de profesionalism și să devină un etalon de comportament etic în apărarea ordinii de drept.

Ziua profesională constituie de fiecare dată un prilej pentru evaluarea realizărilor și stabilirea unor noi obiective pentru viitor. Este incontestabil faptul că sistemul judecătoresc se confruntă cu dificultăți majore de ordin obiectiv și subiectiv, determinate, inclusiv, de insuficiența resurselor financiare pentru buna desfășurare a activităților curente și continuarea modernizării justiției. Avem însă speranța că remediarea curenților din domeniul justiției, deși necesită eforturi considerabile, va fi abordată în ordine prioritară. Totodată, îmbunătățirea actului de justiție ține nu numai de legislație, fonduri și capacități logistice, ci și de schimbarea mentalității. Astfel, pregătirea profesională ireproșabilă, atitudinea echilibrată și respectul reciproc trebuie să prevaleze asupra demagogiei, oportunistului și nihilismului juridic. Or, cetățenii așteaptă de la autoritatea judecătorească să devină cu adevărat o putere responsabilă și independentă, iar cei ce activează în sistemul judiciar sînt datori să reușească atingerea acestui obiectiv, în ciuda tuturor dificultăților.

Cu prilejul acestei sărbători semnificative permiteți-mi, să urez tuturor juriștilor performanțe și realizări noi, fericire, prosperitate și succese remarcabile în activitatea dificilă și importantă pe care o desfășoară.

Ion MURUIANU,
Președintele Curții Supreme de Justiție

Stimați Juriști,

Orice sărbătoare profesională reprezintă un bun prilej de a adresa felicitări și urări de bine.

Consemnarea Zilei Juristului constituie expresia publică a respectului vizavi de cei care își consacră activitatea servirii legii.

De când se știe, profesia de jurist are un statut distinct în societatea noastră. Astfel, credibilitatea populației care reprezintă esențialul sistemului judiciar depinde de munca și atitudinea depusă de dumneavoastră înșivă. Orice funcție pe care o dețineți în acest domeniu de activitate, fie judecător, avocat, procuror, notar, consilier juridic, executor, mediator, grefier etc. în diverse instituții din stat, vă acordă în primul rând remarcabilul statut de JURIST și această zi Vă este dedicată în exclusivitate.

Juriștii au avut și vor avea în permanență un aport considerabil la edificarea statului de drept, prin promovarea valorilor sociale supreme, legalității și echității sociale, prin exercitarea actului de justiție și apărarea demnității omului, a drepturilor și libertăților lui fundamentale.

Cu prilejul Zilei profesionale a Juristului, ce o marcăm tradițional pe data de 19 octombrie, Instituția Națională a Ombudsmanului adresează tuturor juriștilor din Republica Moldova sincere felicitări însoțite de urări de bine, succese remarcabile în activitatea pe care o desfășurați și împlinirea aspirațiilor dumneavoastră întru asigurarea supremației legii și protecția drepturilor și libertăților omului – valori fundamentale ale societății.

Cu înaltă considerațiune,

Tudor LAZĂR,
avocat parlamentar al Centrului pentru Drepturile Omului din Republica Moldova

Noi consultări la Ministerul Justiției privind utilizarea actelor de stare civilă moldovenești în România

● Ministerul Justiției

Ministrul Justiției Alexandru Tănase a avut marți, 12 octombrie 2010, o întâlnire cu Nicoleta Ecaterina Eucarie, directorul Autorității Naționale pentru Cetățenie din România, aflată într-o vizită de documentare la Chișinău. La întrevvedere au mai fost prezenți Marius Lazurcă, ambasador extraordinar și plenipotențiar al României în Republica Moldova, Viorel Badea, senator român și Eugen Tomac secretar de stat pentru românii de pretutindeni.

În cadrul întrevederii, Alexandru Tănase a discu-

tat cu oficialii români despre situațiile care afectează utilizarea documentelor de stare civilă moldovenești și recu-

noașterea acestora de către autoritățile solicitante ale României.

Oficialii români și-au

manifestat disponibilitatea de a se implica mai activ în soluționarea problemelor cu care se confruntă cetățenii în utilizarea actelor de stare civilă, urmînd să se asigure continuarea dialogului la nivel de experți pentru a identifica și alte mecanisme de ameliorare a utilizării actelor de stare civilă moldovenești în România.

La rîndul său, Ministrul Justiției, Alexandru Tănase, a subliniat că apreciază înalt nivelul de colaborare care există între ministerele de justiție dintre cele două state.

Copiii, victime ale violenței, vor avea o protecție mai sigură în sistemul de justiție

La 13 octombrie 2010 Alexandru Tănase, ministrul Justiției, și Daniela Simboteanu, președinta Centrului Național de Prevenire a Abuzului față de Copii (CNPAC), au semnat un acord de colaborare în domeniul protecției în sistemul de justiție a copiilor victime sau martori ai diverselor forme de violență.

„Copii victime sau martori ai violenței sînt o dramă pentru societate, iar traumele psihologice de pe urma abuzului asupra copiilor se resimt pe parcursul întregii vieți. Statul are ca obligație, posedînd un arsenal întreg de instrumente, să intervină atunci cînd copii sînt abuzați sau au fost martori ai violenței. Semnarea acordului de cooperare dintre Ministerul Justiției și Centrul Național de Prevenire a Abuzului față de Copii este un pas spre civilizarea societății noastre”, a declarat Alexandru Tănase. El a mai adăugat că este necesară o reformă a instituțiilor procesuale în Republica Moldova, iar un element important al acestei reforme va fi dedicat copiilor victime sau martori ai violenței. De asemenea, ministrul și-a exprimat încrederea că acest proiect inițiat de CNPAC și Ministerul Justiției va avea rezultate și va da startul unei dinamici în dezvoltarea justiției juvenile.

Acordul confirmă dorința de cooperare a instituțiilor de stat cu organizațiile neguvernamentale pentru a promova și asigura interesul superior al copilului în sistemul de justiție din Republica Moldova.

„Justiția înseamnă dreptate. Iar cel mai mult au nevoie să li se facă dreptate – copiii ajunși în sistemul de justiție. Vom contribui la asta împreună cu Ministerul Justiției. În justiție există noțiunea de instanță superioară. Pentru noi, instanța superioară este interesul superior al copilului. Acordul semnat ne va ajuta să asigurăm împreună acest interes”, a spus Daniela Simboteanu.

Prin acest acord, Ministerul Justiției și Centrul Național de Prevenire a Abuzului față de Copii își propun să promoveze dezvoltarea cadrului normativ, care să asigure copiii victime sau martori ai violenței proceduri legale adecvate.

Părțile au convenit că vor organiza activități de consolidare a capacităților profesionale ale judecătorilor, procurorilor, ofițerilor de urmărire penală în domeniul examinării cauzelor în care sînt implicați copiii în calitate de victime sau martori ai violenței.

De asemenea, acordul va facilita cooperarea în domeniul asistenței multidisciplinare a acestor copii.

Părțile vor desfășura o campanie de informare și sensibilizare a specialiștilor și a opiniei publice în acest domeniu.

Semnarea unui acord în domeniul protecției în sistemul de justiție a copiilor victime ai violenței este o premieră pentru Republica Moldova.

Acordul de colaborare este semnat pe o perioadă de trei ani cu posibilitatea de prelungire.

Semnarea acordului a fost inițiată în scopul de a sprijini activitățile realizate de părți, în cadrul unor proiecte susținute de Fundația Nobody Children, Fundația OAK și Fundația World Childhood. Acest eveniment a fost posibil grație ajutorului poporului american prin intermediul Agenției SUA pentru Dezvoltare Internațională (USAID) în cadrul programului Academiei pentru Dezvoltare Educațională (AED) „Consolidarea Societății Civile în Moldova”.

Maltratarea educă ori niște robi, ori niște agresori

Violența în familie, de natură fizică, psihologică sau socială, este una din cele mai serioase probleme cu care se confruntă societățile moderne.

Calitatea vieții multor copii poate fi determinată de abuzul la care sînt supuși în mediul familial, uneori chiar de la naștere.

Statisticile arată că, într-un procent alarmant de mare, părinții consideră că una dintre cele mai bune metode de a-și cuminti copiii este bătaia.

Larisa Cuznețov, doctor habilitat în pedagogie, profesor universitar, psiholog, susține că anumite simptome generale pot sugera

faptul că un copil este supus unui tip de maltratare. Acestea pot fi: întârzieri în dezvoltare, ceea ce înseamnă că un copil nu atinge nivelurile de dezvoltare așteptate, cum ar fi începerea mersului sau socializarea cu alții, pierderea abilităților după ce acestea au fost achiziționate și revenirea la un nivel anterior de dezvoltare; încetinirea creșterii, adică paternul de creștere al copilului nu este în limitele normale pentru vîrstă, exprimarea unei stime de sine scăzute, anxietate, depresie sau tentative de suicid; declin bruscat în performanța școlară; comportament problematic sau inadecvat etc.

„Nu avem libertate, dar liberi noi sîntem” – deținuții unui penitenciar din Moldova au participat la un ceneclu de poezie

Cea de-a II-a ediție a ceneclului poetic cu genericul „Nu avem libertate, dar liberi noi sîntem”, desfășurat la Penitenciarul nr.15 Cricova, a întrunit 14 condamnați, care au început a serie versuri în detenție.

Temele preponderente în versurile condamnaților sînt cele înfîlțite și la poezii consacrate: dragoste, mamă, trădare, regret și libertate. În opinia psihologilor, astfel de activități contribuie la procesul de resocializare a condamnaților.

Idea organizării acestei serii poetice aparține serviciului educativ al instituției date, care și-a găsit susținere în rîndurile deținuților. Pe lângă poeziile proprii recitate, condamnații au realizat sub ghidarea angajaților penitenciarului și un exercițiu comun menit să dezvolte abilitățile de scriere și exprimare ale acestora.

„Sînt optimist pentru viitorul acestor persoane și sînt convins că odată părăsind locul de privațiune de libertate, ei își vor găsi locul în viață. Poeziile lor sînt pline de suflet și foarte sincere.” a declarat ministrul Justiției, Alexandru Tănase, prezent la eveniment.

Se intenționează ca astfel de ședințe de art-terapie să fie adoptate și de restul instituțiilor penitenciare, care ar servi drept oportunități de terapie prin artă și motivare a unui comportament pro-social al persoanelor din detenție.

• La solicitarea cititorilor

Drepturile și obligațiile deținătorilor de terenuri

Conform prevederilor Capitulului IV din Codul funciar proprietarii funciari au dreptul:

- să gospodărească de sine stătător terenul;
- să fie proprietarii producției obținute și a veniturilor din realizarea ei;

– să folosească în modul stabilit de lege zăcămintele, pădurile, apele și alte bogății ale pământului;

- să primească, în caz de stingere a dreptului de posesiune sau beneficiere, compensarea cheltuielilor legate de ameliorarea terenului.

hotar și punctele rețelei geodezice de stat din teren;

- să respecte proiectul de organizare a teritoriului;

– să prezinte la timp autorităților administrației publice locale informațiile stabilite prin legislație, privitoare la starea și folosirea terenului.

Amestecul din partea organelor și organizațiilor de stat, economice și de altă natură în activitatea deținătorilor de terenuri este interzis, cu excepția cazurilor în care ultimii încalcă legislația. Drepturile încălcate ale deținătorilor de terenuri urmează să fie restabilite, iar daunele pricinuite prin încălcarea drepturilor să fie reparate

– să folosească în modul stabilit de lege zăcămintele, pădurile, apele și alte bogății ale pământului;

– să construiască în modul stabilit de lege case, clădiri de producție, edificii cu destinație social-culturală și cu altă destinație;

– să dea terenul sau o parte din el în folosință prin arendă sau sub altă formă;

– să primească, în caz de retragere a terenului pentru nevoile statului și a societății, compensarea deplină a cheltuielilor și pierderilor, inclusiv a avantajului ratat;

– să lase ca moștenire terenul și să-l înstrăineze în conformitate cu legea.

Posesorii și beneficiarii au dreptul:

– să folosească terenurile potrivit condițiilor de atribuire;

– să fie proprietarii producției obținute;

Deținătorii de terenuri sunt obligați:

– să folosească terenurile în conformitate cu destinația lor;

– să respecte, conform recomandărilor agrotehnice, condițiile de exploatare a terenurilor, structura asolamentelor, să nu admită folosirea abuzivă a îngrășămintelor chimice și a preparatelor de fitosanitare;

– să achite la timp impozitul funciar și alte plăți pentru folosirea terenurilor;

– să ia măsuri de prevenire și combatere a eroziunilor, a compactării solului, a alunecărilor de teren, a salinizării sau înmlăștinirii secundare, să asigure atât obținerea unei producții calitative, cât și protecția solului și sporirea fertilității lui;

– să respecte drepturile altor deținători de terenuri;

– să păstreze bornele de

integral.

Proprietarii funciari, întreprinderile, instituțiile, organizațiile, alți posesori și beneficiari, care exploatează bogății minerale sau efectuează alte lucrări cu acțiune negativă asupra terenurilor agricole, pădurilor și altor terenuri situate în afara hotarelor terenurilor atribuite lor sunt obligați să prevadă și să ia măsuri pentru neadmiterea acțiunilor negative. Monumentele istorice, vestigiile și obiectele arheologice, tezaurele care se vor descoperi la fața locului sau în subsol se află sub protecția legii.

Deținătorii de terenuri pe care sunt situate astfel de obiecte sunt obligați să asigure integritatea lor, iar în caz de necesitate să permită efectuarea lucrărilor de cercetare sau conservare și să aducă faptul acesta la cunoștința autorităților administrației publice locale. Proprietarii terenuri-

lor vor fi despăgubiți cu teren echivalent sau în bani pentru daunele suferite și terenurile retrase în domeniul public.

Titularii obiectelor de investiții de producție amplasate pe terenuri agricole și silvice sînt obligați să ia măsuri, prealabile executării construcției obiectelor, de descoperire a stratului de sol fertil de pe suprafețele amplasamentelor aprobate, pe care să-l depoziteze și să-l niveleze pe terenuri neproductive sau slab productive, indicate de organele agricole sau silvice, în vederea punerii în valoare sau ameliorării acestor terenuri. Depozitarea stratului fertil pe alte terenuri se face numai cu acordul proprietarilor acestora fără plată pentru sporul de valoare astfel obținut și fără despăgubiri pentru perioada de nefolosire a terenurilor. Se interzice descoperirea stratului fertil în scopuri comerciale.

Plata pentru folosirea terenului se încasează anual sub formă de impozit funciar sau plată de arendă, stabilite în dependență de calitatea și amplasarea terenului pe baza documentelor de evaluare funciară. Impozitul funciar și înlesnirile la plata impozitului funciar sînt stabilite în Codul fiscal al Republicii Moldova. Plata pentru folosirea terenurilor pe care se efectuează lucrări de exploatare a zăcămintelor de substanțe minerale utile se încasează sub formă de impozit funciar conform legii. Plățile pentru terenuri se încasează la bugetele respective ale autorităților administrației publice locale și se centralizează parțial în bugetul republican. Ele sînt alocate, în primul rînd, pentru reglementarea regimului proprietății funciare și protecția pământurilor, pentru îmbunătățirea calității lor, pentru stimularea materială a deținătorilor de terenuri care efectuează aceste lucrări și pentru amenajarea teritoriului.

♦ Avocatul dvs. la domiciliu

La întrebări

răspunde juristul

Vitalie MODRÎNGĂ

? Poate fi obligat părintele care nu locuiește cu copilul care a atins deja vîrsta majoratului să plătească pensie de întreținere, precum și alte sume de bani în afară de pensia de întreținere pentru situații grave în care se poate afla copilul?

Bologan Victoria, r-n Orhei

Articolul 78 din Codul familiei prevede că părinții sînt obligați să-și întrețină copiii majori inapți de muncă care necesită sprijin material. În caz de litigii privind achitarea pensiei de întreținere, instanța judecătorească stabilește cuantumul acesteia pentru copiii majori inapți de muncă într-o sumă bănească fixă plătită lunar, ținîndu-se cont de starea materială și familială a părinților și copiilor și de alte circumstanțe importante. În baza art.79 din același cod în caz de litigiilor și de circumstanțe excepționale (boală gravă, mutulare a copilului minor sau a celui major inapt de muncă, necesitatea achitării cheltuielilor privind îngrijirea acestora etc.), în lipsa contractului între părti, instanța judecătorească poate obliga pe fiecare dintre părinți să participe la cheltuielile suplimentare generate de aceste circumstanțe. Modalitatea participării părinților la cheltuielile suplimentare, precum și cuantumul acestor cheltuieli sînt stabilite de instanța judecătorească, ținîndu-se cont de starea materială și familială a părinților și copiilor și de alte circumstanțe importante. Cuantumul cheltuielilor suplimentare se stabilește într-o sumă bănească fixă, ce va fi achitată lunar. Instanța judecătorească poate obliga părinții să participe la cheltuielile suplimentare deja făcute, precum și la viitoarele cheltuieli suplimentare.

Stimați cititori!

Redacția va răspunde la întrebările Dvs. numai la prezentarea acestui coupon. Întrebarea trebuie formulată clar și cît mai concis, pe o foaie aparte. Decupați couponul și, împreună cu întrebarea Dvs., trimiteți-l pe adresa: Chișinău, 2009, str. A. Mateevici nr. 60, bir. 222.

Cupon DREPTUL
Numele, prenumele:
Adresa:
<i>(octombrie 2010, nr. 38(344))</i>

Cooperare moldo-română în domeniul justiției

Procesul de consolidare a relațiilor dintre România și Republica Moldova se dezvoltă și în domeniul justiției. În luna octombrie au loc mai multe proiecte cu participarea juriștilor din cele două state.

Între 1-3 octombrie a avut loc la Brașov seminarul „Pilon de colaborare în justiție: România – Moldova”. Seminarul este una dintre activitățile proiectului omonim finanțat

de Programul de Dezvoltare al Națiunilor Unite și derulat de Freedom House România, în parteneriat cu Asociația Judecătorilor din Republica Moldova și Uniunea Națională a Judecătorilor din România. Scopul acestui proiect (2010-2011) constă în îmbunătățirea actului juridic din Republica Moldova, prin punerea în contact direct a 8 judecători moldoveni cu sistemul judiciar din România.

La Iași, în perioada 22-23 octombrie, Facultatea de Drept din cadrul Universității Alexandru Ioan Cuza și Asociația Magistraților din Iași (AMI) organizează conferința internațională cu genericul „Identificarea autorităților responsabile pentru condamnările suferite de România și Republica Moldova la CEDO. Răspunderea persoanelor vinovate”. În cadrul acestui eveniment se va prezenta un studiu în ceea ce privește condamnările României și Republicii Moldova la Curtea Europeană a Drepturilor Omului, dar va fi abordată și problematica antrenării răspunderii persoanelor vinovate de condamnările la CEDO, pornind de la cadrul legal existent.

Un raport al CEDO prezentat în primăvara acestui an a indicat că România a fost depășită în 2009 doar de Republica Moldova în ceea ce privește despăgubirile impuse la plata în urma condamnărilor rămase definitive. Din dosarele celebre care au implicat cele două state amintim dosarul Mitropoliei Basarabiei, dosarul păstrării dublei cetățenii pentru deputații Republicii Moldova precum și dosarul retragerii licenței de emisie a TVR.

Republica Moldova a devenit membru al Inițiativei OCDE pentru Europa de Est și Caucazul de Sud

Republica Moldova a obținut statutul de membru cu drepturi depline în cadrul Inițiativei Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE) pentru Europa de Est și Caucazul de Sud în materie de Investiții, Competitivitate și Dezvoltare a Sectorului Privat, anunță Serviciul de presă al Ministerului Economiei.

Participarea Republicii Moldova în cadrul Inițiativei OCDE pentru Europa de Est și Caucazul de Sud va intensifica procesul de integrare europeană și va spori credibilitatea partenerilor europeni. Totodată, experiența OCDE va contribui la perfecționarea procesului de elaborare și implementare a politicilor în domeniul atragerii investițiilor, competitivității și dezvoltării sectorului privat, susține conducerea Ministerului Economiei.

Inițiativa OCDE pentru Europa de Est și Caucazul de Sud a fost lansată în cadrul Conferinței Economice Ministeriale la 1 aprilie 2009, în Paris, pe o perioadă de 3 ani. Aceasta își extinde aria geografică asupra Armeniei, Azerbaidjanului, Georgiei, Ucrainei și Republicii Moldova.

Obiectivele de bază ale Inițiativei sînt creșterea investițiilor, competitivității și dezvoltării sectorului privat prin suportul OCDE în elaborarea și implementarea politicilor de îmbunătățire a climatului de afaceri; utilizarea celor mai bune practici și experiențe ale OCDE în politicile de creștere a investițiilor și competitivității; acordarea suportului statelor și arealului de discuții pentru identificarea propriilor politici și reforme de dezvoltare; susținerea guvernelor statelor participante în elaborarea politicilor de suport a mediului de afaceri autohton și atragere a investițiilor străine.

Aniversări

**Mihail CIUGUREANU,
vicepreședintele CA Chișinău –
55 de ani**

Mult stimat domnule Mihail Ciugureanu, Cu sentimentele cele mai sincere de înaltă prețuire și admirație vă adresăm prelejuți de frumoasa aniversare, alese cuvinte de felicitare, pentru dăruirea față de profesia deloc ușoară pe care v-a oferit-o destinul.

Grație profesionalismului, dăruirii pentru muncă, perfecțiunii, corectitudinii și exigenței – câteva dintre acele calități care vă disting drept o personalitate remarcabilă ați câștigat respectul celor ce vă înconjoară.

În această remacabilă zi vă adresăm cele mai calde urări de sănătate, întru mulți ani și aceeași înaltă slujire a zeiței Themis.

La mulți ani!

**Valeriu HARMANIUC,
judecător CE Economică – 55 de ani**

Mult stimat domnule Valeriu Harmaniuc,

Cu totul și cu totul specială este ziua dumneavoastră de naștere în acest an.

Sîntem onorați să vă adresăm cu ocazia frumoasei aniversări acest sincer mesaj de felicitare. Popasul la care ați ajuns constituie o oportunitate de a pune pe cîntar succesele obținute. Astfel, avansarea prin muncă, responsabilitate, perseverență, devotament domeniului ce vi l-ați ales ca destin – justiția, vă determină inconfundabilitatea.

Vă dorim viață îndelungată, plină de realizări și bucurii, clipe cât mai durabile de satisfacție și înălțare sufletească.

La mulți ani!

Zilele acestea și-au aniversat ziua de naștere: **Veronica Mocanu**, lector universitar Facultatea de Drept USM; **Ion Dodon**, magistrul în administrație publică, lector universitar, Facultatea de Drept USM; **Dorin Josanu**, magistrul în drept, lector universitar, Facultatea de drept USM; **Elena Colvalenco**, judecător CSJ; **Angela Bostan**, judecător Hîncești; **Elena Gligor**, vicepreședintele CA Chișinău; **Petru Ursache**, judecător CSJ; **Mihai Dolghier**, președintele judecătorei Briceni; **Vladimir Timofti**, judecător CSJ; **Dorin Coval**, judecător Căușeni; **Boris Talpă**, judecător Dubăsari.

Mult stimat omagiat este o onoare pentru noi să vă adresăm sincere și calde urări de sănătate. Apreciem străduința, devotamentul, abnegația, responsabilitatea cu care vă îndepliniți obligațiile astfel încît doar Dreptatea și Adevărul să triumfe.

Vă dorim să aveți parte de acum încolo doar de împliniri și realizări care să vă întregescă deplin fericirea.

La mulți ani!

**Cu profund respect,
membrii Consiliului de administrație
al Uniunii Juriștilor,
Echipa Dreptul și
Revista Națională de Drept**

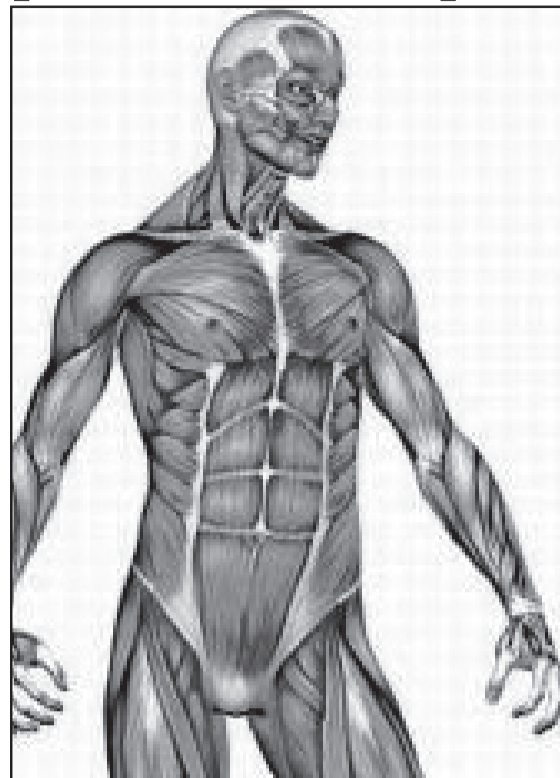
**Echipa redacției Vă adresează un Apel de
unire și sprijin. Vă sîntem recunoscători că
sînteți abonații noștri și susțineți ziarul. Noi
avem nevoie de acest ajutor și vom rămîne
alături de Dvs.**

Regresul corpului uman începe după 25 de ani

Organele interne ale corpului nostru se dezvoltă pînă la vîrsta de 25 de ani. După această treaptă a evoluției personale, începe regresul corpului uman. Astfel, cel mai mare organ al omului, pielea, își reduce masa cu aproximativ 4 kilograme. Celulele epiteliale, din fericire, se regenerează așa că nu vă puneți mari speranțe că slabiți prin pierderea lor. Însă odată cu înaintarea în vîrstă, pielea devine mai deshidratată, ceea ce o face mai puțin elastică, iar capacitatea de regenerare este scăzută.

Anual, pierdem mai mult de 35 000 de fire de păr, ca urmare a unui ciclu firesc de înnoire. Cifrele devin altele, dacă avem parte de perioade stresante sau trecem prin momente grele ale vieții noastre.

După vîrsta de 25 de ani,

începem să pierdem aproximativ 250 de grame de masă musculară, cele mai afectate

zone fiind șoldurile, picioarele și spatele. Acest fapt atrage, inevitabil, scăderea

flexibilității și rezistenței fizice a organismului, ducînd la predispoziție spre accidente.

Anual, acumulăm circa 700 de grame de grăsime chiar dacă nu ne schimbăm obiceiurile alimentare sau stilul de viață.

Specialiștii ne anunță că, după vîrsta de 20 de ani, anual, începem să pierdem cîte un gram din greutatea creierului. Numărul de neuroni, care mor în fiecare an, este de peste 100 000, acest lucru fiind valabil pentru persoanele sănătoase și care nu fac excese de anumite lucruri. Alcoolul, sedentarismul și dieta neadecvată cresc de 30 de ori numărul neuronilor care mor anual.

După vîrsta de 35 de ani, inima își rărește bătăile din cauza oboselii, numărul maxim de contracții pe minut scăzînd cu o bătaie pe an.

Meridian juridic

Cîteva dintre cele mai ciudate legi

Membrii tuturor societăților umane acceptă tacit (printr-un contract social, ar spune filosofii) legile, deoarece acestea sînt norme obligatorii și apărute de puterea de stat, prin care este garantată însăși funcționarea societății și armonizarea relațiilor dintre oameni. De asemenea, legile duc la crearea unui cadru relativ de siguranță și dezvoltare. Ce se întîmplă însă cînd dogma religioasă, absurdul situației, superstițiile și ridicolul sînt amestecate cu legea?

● În Elveția este ilegal să trîntești portiera oricărei mașini.

● În Danemarca legea permite deținătorilor să evadeze din închisori.

● Tot în Danemarca există o lege care-i obligă pe toți posesorii de automobile să se uite sub propriile mașini cîuînd eventuali copii ascunși acolo, înainte de a urca la volan și a demara.

● În Singapore este contrar legilor a rumea banala guma de mestecat.

● Datorită faptului că celebrul personaj de desene animate Donald Duck nu purta pantaloni lungi, filmele de desene animate care-l aveau drept erou principal au fost interzise de lege în Finlanda.

● De asemenea, în Finlanda, amenzile rutiere se calculează în funcție de veniturile oamenilor.

● În anul 1935, guvernul României din acele timpuri a introdus o lege prin care personajul de desene animate, Mickey Mouse a fost interzis pe motiv că era atît de urît desenat încît speria copiii mici.

● Este contrar legii pentru orice cetățean britanic să moară în interiorul Palatului Parlamentului din Londra.

● În Anglia oricine lipește greșit o marcă poștală care o reprezintă pe regină, poate fi acuzat de trădare de țară.

● În statul Carolina de Nord, este interzis de lege să înjuri în prezența morților.

● În statul american Vermont, pentru orice femeie care

vrea să poarte o proteză dentară, este nevoie de acordul scris și semnat al soțului acesteia.

● Acum circa 300 de ani, orice cetățean japonez care încerca să părăsească Imperiul Soarelui Răsare, era condamnat pe loc la decapitare pentru trădare de țară.

● În orașul Eureka din statul american Nevada, legea interzice ca un bărbat cu mustață să sărute o femeie.

● În Bangladesh, ciuitul de la școală este interzis de lege. Orice elev prins în afara orelor de curs, ajunge la închisoare.

● Orașul St. Louis din Missouri are în vigoare o lege conform căreia este interzis ca un bărbat să salveze o femeie aflată în pericol, dacă aceasta este îmbrăcată în pijamale.

● Pe teritoriul Franței este ilegal să dai numele de Napoleon unui porc.

● Dacă ajungeți în orașul Miami din Florida, rețineți că este interzis de lege să imitați orice fel de sunete emise de animale.

● În statul american Oklahoma, orice persoană care se strîmbă în mod voit la un ciine, ajunge la închisoare sub învinuirea de agresiune asupra celui mai bun prieten al omului.

● Singura țară din lume care nu a cenzurat niciun film porno este Belgia.

● În orașul italian Milano există o lege locală care-i obligă pe cetățeni să zîmbească tot timpul, cu excepția situațiilor cînd merg la spital sau la înmormîntări.

● În statul american Washington, dacă un cetățean se laudă în public că are părinți bogați și influenți, persoana în cauză ajunge la închisoare.

● Dacă ajungeți cumva în statul american Kentucky, să nu transportați niciodată cornete de înghețată în propriile buzunare. Există o lege în vigoare conform căreia puteți ajunge la închisoare pentru această faptă.

● Dacă cumva transportați o bombă nucleară în orașul Chico din California, sînteți pasibili de o amendă de 500 \$, pentru transport de material radioactiv pe teritoriul orașului.

● În Hong Kong o femeie, dacă-si prinde bărbatul cu altă femeie, e împuternicită de lege să-l omoare. Dar ... numai cu propriile mîini. Amanta însă, poate fi omorîită în orice alt fel.

● În Texas a fost introdusă o lege care obligă criminalii să-și notifice victimele înaintea infracțiunii, oral sau în scris pentru a explica natura acesteia.

FONDATORI:

Universitatea de Stat din Moldova,
Uniunea Juriștilor din Moldova

Redactor-șef:
Gheorghe AVORNIC

Reporteri: Irina BUREA,
Stelina CIOBANU, Lilia STRÎMBANU,
Jurist: Vitalie MODRÎNGĂ
Redactor-stilizator: Corina BERZOI
Machetator: Maria BONDARI
Contabila: Maria JOSANU

Adresa redacției:

MD 2009, Chișinău, str. A. Mateevici, 60,
bir. 222. Pentru vizitatori: intrarea din
str. Bănulescu-Bodoni. Tel.: 57-77-52. Fax: 57-76-90.
DREPTUL · Date bancare: c/d 222472202641.
BC Banca Socială.
BIC:BSOCMD 2x722. c/f 37934018.

Punctul de vedere al autorilor materialelor
publicate nu reflectă neapărat opinia redacției.
Redacția nu corespundează cu cititorii,
materialele autorilor nu se recenzează și nu se restituie.
Tiparul executat la tipografia "Prag-3".
Indice – 21596
Tiraj 4600
Com. 1836